N^RO 90

KURYER LITEWSKI

W WILNIE dnia 9 Listopada V. S. ROKU 1810.

S. PETERZBURG V. S. d. 28 pazdziernika. Z powodu odniesionych wielkich korzysci d. 5 wrzesnia na granicy Kartalinskiey, minister woienny wydał następny rozkaz. „ Nikt podobno, oprócz Rycerży rossyyskich, niemogł odnieść tak znakomitdgo zwycięztwa; iakiem była wygrana d. 5 wrzesnia na Kartalinskiey granicy. Dwa bataliony z 9go i 15 pułku strzelcow, z 2ma działami i garstką kozakow, w zimney i nayprzykrzeyszey porze, idą 3 dni i tyleż nocy przez snieżne góry, poczytane przez mieszkańcow i nieprzyiaciela za nieprzebyte, o samey północy przybliżaią się w takim porządku i z taką cichością, że nieprzyiacielskie straże niewprzód postrzegaią, aż kiedy one stawaią o 100 krokow od obozu. Niespodziane Rossyan pokazanie się, ogień ręczney broni i artyleryi, nakoniec natarczywy attak bagnetem, roznoszą postrach zamieszanie i rozpacz między tłumy nieprzyiacioł. Dzielni Rycerze Rossyi przebiegaią obszerny oboz od iednego do drugiego brzegu, a Persowie i Turcy bez oręża i odzienia, przerażeni, uciekaią rzucaiąc się w parow kamienisty i głęboki. Bogaty oboz dostał się w zdobyczy zwycięzcom: oręż, konie, złoto, srebro, i sprzęt bogatszy rozdzielono między żołnierzy; i inne zaś dostatki w ekwipażach i namiotach zniszczono z powodu niepodobieństwa ruszenia z mieysca i połowy. Tak niezwyczane zwycięztwo zwróciło szczególnieyszą uwagę J. J. Mości na dystyngwuiących się rycerzow. Będzie ono razem przykładem potomności, że męztwo i gorliwość zastępuią liczbę woyska, zwyciężaią zawady samego przyrodzenia i tryumfuią nad daleko licznieyszym nieprzyiacielem. Takowy rozkaz, i tym podobne, za znakomite czyny wydane, maią bydź czytane wszystkim żołnierzom przy rot zebraniu.

Główno-komenderuiący woyskiem Zadunayskim donosi następuiące wypadki o czynnościach woysk naszych na granicach Serbii— Dnia 10 września niedaleko od fortyfikacyi Warwarycy GM. Graf Oruk był attakowany od Turkow w liczbie daleko przewyższaiącey naszą potęgę. Wezyr Achmet Rumid przyprowadził w posiłku 15 tysięcy ludu. Połączone siły nieprzyiacielskie zbliżyły się w porządku boiowym do naszego obozu, iuż wczesnie oszańcowanego i redutami utwierdzonego. Graf Oruk widząc małą liczbę w swoim dowodztwie, i oszczędzaiąc żołnierza od straty, postanowił odpierać nieprzyiaciela niewychodząc z okopow: zatym zaaykowawszy iazdę pod górą, kazał artyleryi rozpocząć ogień z bateryi. Z obudwoch stron wielkie sgrzelanie trwało 3 godziny. Turcy widząc, że woyska nasze niewystępuią z obozu, posunęli się na lewe skrzydło dla okrążenia prawey strony fortyfikacyi naszych. Skoro to postrzeżono, Graf Oruk posłał iazdę Serbską na zaięcie wzgórkow na prawey stronie, rozkazuiąc sledzić poruszenia nieprzyiacielskie, a w razie mocnego natarcia cofać się pod zasłonę bateryi, i rozstąpić się dla otworzenia pola ogniowi. Ledwo Turcy postrzegli Serbow opuszczaiących, szańce natychmiast rzucili się kupami i silnie naciera iąc biegli, kiedy pierwsi ustępować zaczęli. Złudzeni tą przemiiaiącą korzyścią, pociągnieni byli aż pod same bateryę, tam powitani kartaczami z bateryi, i ogniem plutonowym z ręczney broni, w iednem oka mgnieniu zostali odparci i rozproszeni a plac okryty trupami. Wezyr Achmet Rumid z całą iazdą srzodkową wsparł biegnących; ta z większą ieszcze bystrością poleciała daley w prawą stronę fortyfikacyi w zamiarze okrążenia i oderznięcia iazdy Serbskiey. W tym razie maior Woiewodzki z 4ma szwadronami ułanow pułku Wołyńskiego, z połkiem kozackim Jsaiewa i Arnautami posłany na wsparcie iazdy Serbskiey, połączywszy się z znią, uderzył natarczywie i silnie na tłumy tureckie napełniąc one śmiercią i postrachem. Tak nieprzyiaciel widząc w każdey stronie niszczone zamiary swoie, straciwszy nader wiele ludzi od ognia bateryi naszych, z pospiechem odstąpił do utwierdzonego obozu. W tey rozprawie straciliśmy 2 officerow i 15 żołnierzy ranionych, a Serbow 3 zabitych, 10 ranionych, 24 koni zabitych i 16 ranionych—

LONDYN d. 20 pazdziernika. (z Hamb: Altoń: Monitora:) Dnia 18 przyszły do Lorda Liverpool depesze urzędowe od Lorda Wellington z Portugallii. Dnia 19 gazeta Dworska ogłosiła następne wiadomości, „ Przybył tu goniec od Lorda Wellington, wyprawiony d. 6 z Alcobaza. Woysko sprzymierzone cofnęło się dla zaięcia ważnego stanowiska za Lizboną. Mieszkańcy opuscili Koimbrę i z wsi okolicznych wyniesli się. Jeden list Masseny datę 22 września noszący został przeięty. Za przyczynę opóźnionego marszu podaie złe drogi i trudne położenie kraiu " — Donieśliśmy wczora, że Lord Wellington przedsiebierze stanąć w Torres-Vedras w mieyscu od natury utwierdzoném i przez sztukę nader umocnionem. Doniesienia późniey odebrano potwierdzaią tę wiadomość. Massena postępuie za woyskiem naszym z całą swoią potęgą. Między tylną strażą ang. a przednią fr: zachodzą częste gonitwy, lecz możemy donieść, że wszystkie od nas

wygrane. Jazda nasza ma wielką przewagę nad francuzką, co oczewiście pokazało się pod Condexo, gdzie 16sty regiment dragónow uderzywszy na liczny korpus iazdy fr: wziol w niewolą 5 officerow i 120 żnlnierzy, a daleko więcey ranil lub trupem położył. Massena musi mieć niezawodnie rozkaz wypędzenia Anglikow z Portugallii. Bez podobnego rozkazu nigdy niemożnaby attakować Lorda Wellington w tem stanowisku, iakie obiera. Po napisaniu tych artykułow przyszła z półwyspu nader ważna wiadomość przez fregattę Apollo d. 15 z Lizbony z depeszami wysłaną,że Lord Wellington stanął w Torres Vedras i tam czeka nieprzyiaciela.

Z Portsmouth o godzinie 5ciey po południu donoszą że Francuzi po rozprawie d. 27 września natarczywie uderzyli na Koimbrę dla opanowania naszych magazynow Lord Wellington osądził za rzecz roztropną cofnąć się na Lizbonę. Teraz obozuie w mocnem stanowisku między morzem a Tagiem. Główna kwatera Lorda Wellington iest w Torres-vedras. Rozumieią że niemoże bydź attakowany w tem stanowisku. W naszem woysku panuie zaufanie—Dziennik The Sun wieczorem ogłosił następną urzędową wiadomość. „Lord Wellington i G. Stuart przysłali depesze pod dniem 13 tego mca. Donoszą oni, że woyska sprzymierzone cofnęły się i do wytkniętych linii ustąpiły. Od dnia 7 i 8 prawe skrzydło stało w Castenthero i Villafranca a lewe w Torres-Vedras. Nieprzyiaciel nietrudził nas w ustępie; nieinkie tylko gonitwy zaszły między iazdą obustroną " Massena i żołnierże iego nader są roziątrzeni przeciwko anglikom, lękamy się przeto spotkania; chociaż Lord Wellington iest wodzem doświadczonym, iednak musiałby walczyć z Generałem iednym z naypierwszych w woysku fr. i chociaż z obudwuch stron siła iest równą, chociaż Portugalczykowie w górach całe dobrze walczą, iednak lękać się trzeba strasznej rzezi. Woysko sprzymierzone znayduie się teraz o 27 mil ang. od Lizbony, czyli o 5 godzin drogi. Romana z 10000 przyłączył się do skrzydła prawego.

Upadła więc pogłoska o bitwie generalney d. 1 i 3go stoczoney, w której 27 tysięcy francuzow zginąć miało. Fałszywą pokazała się wieść o uwięzieniu samego Masseny. Depesze Lorda Wellington iasnie dowodzą, że od d. 27 września żadna bitwa niezaszła do d. 13 pazdziernika, oprócz utarczek iazdy. Przeciwnie wszystko iest zgotowane do przyięcią woyska na statki w nieszczęśliwym przypadku. Admirał Berkeley poczynił tak dokładne przygotowania, że przy wsiadaniu woyska na okręty niezdarzyło się żadne zamieszanie. Każdy regiment ma przeznaczoną sobie szalupę. Już podobno Francuzi opanowali Oporto, lecz tam nieznaleźli żadnego działa, gdyż opuszczono to miasto losowi bez żadney obrony. GB. Craufurd umarł w Portugallii po długiey niemocy.

Listy zGothenburga donoszą o smutnémpołożeniu handlu naszego na morzu Baltyckim. Pod Gothenburgiem i innemi portami tego morza stoi kilkaset okrętow, które nieodważaią się za wiiać,lękaiąc się konfiskaty.Prawie niema żadnego portu gdzieby konsul fr: nienaydował się. Oczekiwano w Gothenburgu przybycia umocowanego posła handlowego dla przyprowadzenia do skutku w tym porcie systemmatu lądowego. Rozumieią że Szwecya wezwaną będzie do nałożenia cła po 40 procentow na wszystkie towary osadowe, iak to iuż nastąpiło w rozmaitych portach i miastach pod wpływem fr: będących. Interessa handlowe zupełnie zastanowiły się w naszym kraiu. Cena pieprzu spadła prawie do połowy. Bankructwo następuie iedno po drugim: zaufania żadnego niema. Kontrabanda tak ściśnioną została przez Napoleona, iż nikt iuż odważyć się niemoże na iey prowadzenie—Wyniszczony rząd portugalski wyznaczył kommissią z 10 kupcow na zebranie składki dla Deia Algerskiego traktatem uręczoney za uwolnienie z niewoli 615 portugalczykow. Ad. Pellew powrócił do portow kanałowych z gciu okrętami liniowemi, po kilko miesięcznem krążeniu pod Flessyngą.

PARYZ d. 27 pazdziernika. (z Franc Monitora Hamb:) GD. Drouet Graf Erlan dowodzący gtym korpusem doniosł z główney kwatery Valladolid, że wyciąga do Portugallii na rozproszenie milicyi i zabezpieczenie tyłu Xcia Esling, że d. 15 będzie w Almeida, że 4 regimenta strzelcow i huzarow równie zadziwiaią swoią postawą iak dzielnością—Lambert Generał intendent woyska portugalskiego doniosł z Viseo o przełamaniu naymocnieyszych w świecie wąwozow pod Mondego, o udaniu się Xcia Eslingen z Xciem Abrantes do Oporto, o ustępie nieprzyiacioł, o walce pod klasztorem Buzaco, gdzie GB. Simon z kilku ludzmi miał dostać się w niewolą,o zdobyciu Koimbry, i wielkich zapasow żywności, których nieprzyiaciel niemiał czasu popalić; o uwięzieniu kilku tysięcy portugalczykow i o przyciągnieniu oddziałow niektórych do Pombal—Z Londynu piszą że GB. Simon raniony i na okręt przeniesiony przybył do Anglii z wielu półkownikami i officerami ang. także ranionemi.

Dnia 13 podpisał Napoleon nową organizacyą departamentow holl. „Zważywszy,są słowa wyroku, że departamenta hol: maią systemmat finansow daleko inny od francuzkiego, że niemożna iego odmienić przed rokiem 1811 bez wielkiey straty w dochodach państwa, że urzędnicy holl: potrzebuią mieysca dla utrzymania familii swoiey, a w nowym systemmacie nie byliby potrzebni powiększey części, ani iego znaliby, że znayduią się rachunki kredytu i długu, które szczegulney uwagi potrzebuią, że xięga długu publiczeego niemoże bydź zrobioną przed rokiem 1812; azatym postanowiliśmy powoli wprowadzać nasz systemmat skarbowy do Hollandyi, a zas na rok 1811 tymczasowie urządziliśmy podatki daleko mnieysze od dawnieyszych; a więc daiemy następny wyrok co do organizacyi tego kraiu—Rząd główny składać się będzie z 1 wielkorządzcy wielkiego dygnitarza państwa, z 1 radzcy Intendenta finansow, z 2 mistrzow prozb dyrektorow komunikacyi wodney i skarbu, z 3 dyrektorow cła, długu publicznego i policyi. Stolica w Amszterdamie. Wielkorządzca holl. ma też same przywileie co zaalpeyski. Pałace i dobra koronne mieć będą osobną administracyą. W Sądach ięzyki hol: i fr. maią bydź

używane. Przyłączona Hollandya podzielona będzie na 7 departamentow, iako to Zuyderze, Uyście Mozy, Oberyssel,Uyście-yssel,Fryysland, Wschodni-Ems, Zachodni-Ems; Wielkorządca naznaczy dla nich stolice. Hollandya dzieli się na 2 dywizye woyskowe 17stą i 31szą. Konskrypcya fr: będzie wprowadzona; połowa młodzieży idzie do służby morskiey a druga do lądowey. W Amszterdamie, Rotterdamie i Embden, będą ustanowione komory handlowe, tudzież wielkie magazyny na skład towarow niezakazanych. Imperator mianuie merow w miastach maiących większą ludność aniżeli 5000dusz. W administracyi do utrzymania komunikacyi wodney, więzień, i szpitalow, żadna nieczyni się odmiana. W szkołach nauki zostaią na dawnieyszym stopniu; ieden tylko nauczyciel ięzyka fr: będzie przydany. Od 1 stycznia 1811 sprawiedliwość oddawaną będzie sposobem fr. podług Codexu Napoleona. W Hadze będzie Sąd Imperatorski ze 40 członkow i 8 auditorow złożony na wszystkie 7 departamentow; w każdey zaś podprefekturze ieden sąd pierwszego stopnia. Sądy pokoiu i policyi będą wprowadzone iak są we Francyi. Trybunały handlowe będą w Amszterdamie, Harlem, Hadze, Rotterdamie, Dordrecht, Arnheim, Zwolle, Leuwarden, Greningen, i Emden. Dług publiczny w całości utrzymuie się; xięga wielka bydź powinna sporządzona do roku 1813; lecz co do procentow: tylko 3cia część płaconą będzie Pensye cywilna i woyskoew urządzą się na sposob fr. Rachunek wydatku na rok 1811 wynosić ma 16,500,000 złotych holl. Od roku 1811 podatek od mięsa, ruchomości i towarow zbytkowych będzie zniesiony. Poczty będą urządzone po fiancuzku. Loteryia kraiową nie odmienia się. Dyrekcye celne miec będą dozor na dowoz i wywoz towarow. Okręty holl: podlegaią tymże prawidłom iak francuzkie. Posłowie, agenci, sekretarze legacyi, dawnieysi, użyci będą do służby Imperatorskiey

WIEDEŃ d. 28 pazdziereika. (z Berlin: Zusch:) Wczora z rana Cesarz powrócił z podróży na obidchanie państwa przedsiewziętey, lecz ieszcze niebył w Budzie stolicy Węgierskiey. Papiery nasze stanęły w cenie 600 za sto. Deputacya kupiecka udała się do Grafa Wallis prosząc o postanowienie ostateczne. Odpowiedział Graf iż wszystkie naydzielnieysze sprężyny są użyte na zapobieżenie złemu. Jedno z pism naszych, czyniąc uwagi o ustanowioney przedaży dóbr duchownych w kraiach dziedzicznych Cesarza, i o nakazaney tamże opłacie 10tey części wszelkiego tak ruchomego iako i nieruchomego maiątku, przekłada że podobne srzodki użyte w całey monarchii uleczyć muszą koniecznie chorobę polityczną, że królestwo węgierskie w miarę ludności i dostatkow powinnoby się przyłożyć. Lecz Węgrzyni troskliwi o zachowanie swoich przywileiow niechcą nic czynić bez seymu. Mówią że kupcy w kraiach dziedzicznych ofiarowali się zapłacić 10tą część swoiego maiątku, ieżeliby właściciele dóbr w podobnym stosunku skrócili termin opłaty od nich wypadaiącey, O baronie Eskeles, wyprawionym do Hollandyi, biegaią odgłosy iż w teraźnieyszych okolicznościach niepotrafi ułożyć się o pożyczkę. Słychać że traktat handlowy został ułożony z Francyą i Włochami.

Często przebiegaią tędy gońce ze Stambułu do Paryżá, od tameczncy legacyi do tuteyszego posła, i nawzaiem. Niedawno przebiegł goniec turecki z wielkim pospiechem iadący. Wiadomości ze Stambułu donoszą, że Dourhi Effendi naczelnik nauki mahometańskiey został z urzędu złożony dla podeszłego wieku i odesłany do dóbr własnych nad Bosforem. Ten arcy ważny urząd dostał się teraz Samougi Oglou, mężowi wielkich zasług, nayzdatnieyszemu w terazn: rzeczy składzie. Zapowiedziany wyiazd Sułtana do woyska poruszył Azyą turecką. Od Cezarei przyszło 60 chorągwi. Ciapian Oglou stoi o dzień drogi od Skutari. Wszystkie te woyska przechodzić będą pod Ciadak koło stolicy. Kapitan basza stoi z flotą swoią w kanale, czekaiąc pomyślnego wiatru.

HAMBURG d. 1go listopada. (z Alton, Hamb Zusch:) Wszystkie państwa sprzymierzone poszły za przykładem Francyi. Wszędzie nowa taryffa celna na towary osadwe przyięta. Wszędzie widać szczęśliwe skutki tey ustawy. W królestwie Wirtemberskim podniosła się cena produktow osadowych do połowy, tego dnia, kiedy został ogłoszony wyrok królewski o nowey taryfie. Taka ustawa iednomyslnie przyięta wyda niemylnie skutki łatwo od każdego przewidziane. Wszystkie drogi do kontrabandy zamknięte będą. Jeżeli wcisnie się towar ang. przez linią celną, doścignie rząd w składach—

Fryderyk król wirt. wydał 3 edykta nowe przeciwko towarom zakazanym. Na wyraźne żądanie Napoleona rozkazał. 1 ażeby niewpuszczano odtąd do kraiu ani wywożono z niego, ani też przeprowadzono żadnych towarow ang, 2re ażeby sekwestrowano wszystkie towary osadowe i angielskie, iakie tylko znayduią się w składach kupieckich lub sklepach albo na drogach; 3cie ażeby spisano iakie towary i w iakiey illości przed 4ma miesiącami wprowadzone były— Podobnież król pruski Fryderyk Wilhelm, oprócz pierwszych wyrokow rozciągaiących taryffę celną d, 5 sierpnia w Trianon przez Napoleona podpisaną, rozkazał nowym edyktem, pieczętować wszystkie składy towarow osadowych, one spisywać iak naydokładniey, straż woyskową stawić ażeby w całości zostały, a po tey sekwestracyi sądzić czy one weszły drogą prawną czy potaiemną? w pierwszym przypadku opłacić muszą kupcy 40 procentow podług taryfy, w drugim wszystkie towary skonfiskowane będą. Wszyscy dowodzcy woyska, w każdym mieyscu, na każde wezwanie celnikow, obowiązani dawać wszelką pomoc dla nałożenia sekwestru. Na wstępie tego wyroku wytłumaczył król pruski iż pierwszemi dekretami nie obioł przeszłości rozumieiąc że małe są zapasy towarow osadowych że teraz obowiązuie za przeszłość dla tego iż Kommisarze odkryli wielkie składy przeciwko zakazowi nagromadzone.

Z Frankfurtu odbieramy arcy ważną wiadomość o wykonaniu wyroku Napoleona przez

(2)

woyska fr. Dnia 22 z rana regimenta 15sty i 33ci z artyleryą i iazdą wyciągneły z Frankfurtu, iak głoszono na popisy. We 2 godziny powróciło woysko do miasta i bramy osadziło; piechota batalionami uszykowała się na ulicach, a iazda przebiegała place i zaułki. Na rynku wymierzono działa kartaczami nabite, żołnierz każdy wzioł po 8 ładunkow. W tenczas odkrył się zamiar przeciwko towarom ang. Wieczorem przybyli celnicy fr. osadzili bramy, i przepuszczać zaczęli wozy kupieckie. D. 23 wezwano kupcow ażeby wszyscy pod obawą niemiłych skutkow podali d 24 naywiernieysze regestra towarow osadowych i ang. Potym sklepy popieczętowano. Podobne środki w całych Niemczech będą przedsięwzięte, iakie iuż nastąpiły w Frankfurcie na skutek wyroku Napoleona. Już wiadomo że król westfalski podpisał wyrok stosowny do myśli Jmperatora. Kupcy oczekuią niecierpliwie ogłoszenia losu który ich czeka. To pewna że wszyscy kupcy w całey westfalii muszą obiawić wszystkie towary osadowe angielskie pod obawą rewizyi i konfiskaty nie tylko utaionych artykułow, ale też i obiawionych—W Lipsku d. 29 nastąpiła sekwestracya wszystkich towarow. Popieczętowano sklepy, a przy głównieyszych składach postanowiono straże.

Seym xstwa frankfurskiego odbywać zaczął obrady, o których skutku nic ieszcze niewiemy: mówią że będzie rozwiązany w następnym tygodniu. Odnawia się pogłoska o utworzeniu wielkiego Sądu dla ligi Reńskiey; konstytucya tego sądu ma bydź stosowną do byłego sądu Cesarskiego — Złoto w Westfalii bardzo iest obfite i dla tego straciło na cenie. Towary osadowe powszechnie ctaniały, gdyż kupcy wolą pozbywać się ich za mierną cenę, aniżeli narażać się na skutki wyroku. Lecz głoszą że sekwestracya dosięgnie i kupcow i prywatnych obywatelow. Siłą się więc teraz fabrykanci nad wydoskonaleniem sposobow robienia cukru z miodu winogron i ćwikły—Z powodu sekwestracyi towarow, w Szwaycarach powstały rozmaite odgłosy, tchnące niepokoiem i zaburzeniem. Rozgłoszono że cena soli będzie znacznie podwyższona, że Francya domaga się od stanow kontrybucyi czyli przymuszoney pożyczki 40 milionow. Rząd szwaycarski ogłosił że te wieści i wszystkie im podobne są zmyślone, i że niezasługuią na żadną wiarę; azatym przeznaczył 400 frankow nadgrody dla tych, którzyby odkryli niespokoynych dążących na zburzenie zgody, ażeby oni byli przykładnie ukarani—Listy Szwaycarskie donoszą, że ieńcy hiszp: nie tylko we Francyi są używani do robot publicznych i prywatnych, ale i w Szwaycarach użyci są w liczbie 500 do kopania kanału pod Bazyleą—Pod Huningen na Renie będzie zbudowany most ieszcze tey zimy; i należycie utwierdzony przez szańce i okopy zostanie.

U nas w Hamburgu ogłoszono; iż Napoleon zaciągać chce do służby swoiey ludzi maiących ochotę do marynarki. Wezwano więc wszystkich maytkow do umowy — Ci którzy maią od lat 23 do 24, którzy wysłużyli przynayminiey lat 3 na morzu północnym lub baltyckim na okrętach naymniey 75 cio łasztowych mieć będą pierwszeństwo. Napoleon także przeznaczył na rękę 90 frankow, a miasto nasze ofiarowało nadgrody drugie tyle—Fryderyk 6 król duński rozkazał na dopełnienie regimentow liniowych zaciągać młodzieńcow 22 letnich; wybieraiąc, ieżeliby niestało, 21 i 20 letnich; a gdyby liczba rekrutow ieszcze nie była pełna, póyśdź obowiązani do chorągwi młodzieńcy 23, 24, 25 i 26 letni. Wszakże mówią że woysko duńskie ma bydź urlopowane do domu, tak dalece że 500 będzie uwolnionych na zimę, kiedy żadne niebezpieczeństwo niegrozi. W pierwszych dniach listopadą flotty ang. opuścić maią morze Baltyckie. Tym czasem wielka flotta kupiecka krąży w Bełcie większym. Korsarze duńscy zabieraią wiele okrętow; niedawno schwytali 20 statkow, między któremi znayduie się wiele towarami osadowemi ładownych — Król duński rozciągnoł exekucyą wyroku Napoleona 5 sierpnia do Danii i Norwegii—Innym wyrokiem naznaczył winy pieniężnę na tych, którzy niewysyłaią do kościoła na nabożeństwo swoich dzieci i służących — Przychodzące wiadomości ze Szwecyi ieszcze niedonoszą o przyieździe Królewicza do Sztokolmu. Zdrowie królewskie polepszało od nieiakiego czasu, lecz zawsze iest słabe. Mówią że Karol 13 przysposabiaiąc Xcia Pontecorvo za syna swoiego nada imie Karola Napoleona.

MEDYOLAN d. 12 pazdziernika. (z Frankf Hamb:) Tuteysza urzędowa gazeta ogłosiła list Vice króla do ministra wnętrznego ażeby starał się zaprowadzić plantacyą bawełny i fabryki cukru winogronowego.,, Niezna ląd, pisze X. Eugeniusz, innego nieprzyiaciela oprócz Anglii. Jeden interes i powinność obowiązuie wszystkich poddanych wielkiego państwa przyłożyć się naydzielniey do ruiny nieprzyciela. Szukaymy w naszey ziemi i przemysle srzodkow na zapewnienie udzielności. Już niektóre prowincyę fr: maią własną bawełnę i i cukier winogronowy. Piękne, żyżne, i szczęśliwe Włochy powinny wyprzedzać francuzow w tey walce przeciwko chciwości ang. Wszystkich srzodkow użyć trzeba dla dóyścia do celu „Azatym minister rozesłał drukowane dzieła o sposobie zaprowadzenia bawełny i robienia cukru z winogron; przytym ogłosił nadgrody Jmperatorskie dla tych, którzy naywięcey wyrobią—Podobne środki użyte są w Toskanii i Rzymie. Niektórzy prefekci ogłosili iż n e będą używali cukru trzcinowego, lecz winogronowego—

Vice król włoski rozdał rozmaite dobra w Tyrolu włoskim do korony należące zasłużonym wodzom woyska włoskiego: iako to otrzymali maioraty, GD. Pino od 20 t. frankow roczney intraty, GGD. Fontanelli i Severoli od 10 t. fr. GGB. Macuchelli, Peyri, Polfranceschi, Miłoszewicz i Viani od 4 t. frankow i t. d—D. 11 ieden cudzoziemiec z towarzyszami przybywszy do Polisella rozmówiwszy się z Plabanem o szkodach tey wsi, ofiarował znaczną summę. Późniey pokazało się iż wspaniały cudzoziemiec był sam Xże Eugeniusz—W Rzymie ustanowiono kommissią na dośledzenie przyczyn złego powietrza koło tey stolicy, i na wynalezienie sposobow do iego uczyszczenia, iakoteż do osuszenia błot Pontyńskich i uprawienia pol okolicznych.

3 Podaie się do wiadomości iż ktoby sobie życzył mieć nauczyciela rysunkow niech się zgłosi do xięgarni Uniwersytetu wileńskiego.